

Suhms Danmarkshistorie

Bogen

P. F. Suhm: *Historie af Danmark, I-XIV*. 1782-1828.

Først en advarsel: Forvent ikke at læse dette værk igennem fra start til slut. I hvert fald ikke, hvis du ikke samtidig sætter mindst et par år eller tre af til projektet. Hele **14 bind på hver 700-800 sider** fylder denne danmarkshistorie. Det svarer – incl. de forberedende skrifter – til henved 15.000 sider i kvartformat (hvilket er en smule bredere end en normal bogside). Iflg. eksperter har ingen anden dansker ved egen kraft og på egen hånd skrevet så kæmpemæssigt et værk.

Værket tog derfor forfatteren år – for ikke at sige årtier – at forberede og skrive, ja, faktisk så lang tid, at han ikke nåede at blive færdig, inden han døde. **Målet havde været at nå frem til året 1448** – det år, da **Christoffer af Bayern** døde og den første oldenborgske konge, **Christian I**, tog over. Men forfatteren nåede "kun" til **1400**. Selv oplevede han kun at se de første syv bind af sit livsværk blive trykt – resten udkom først efter hans død, sidste bind i **1828**. En trøst var det måske, at arbejdet i mellemtiden havde kastet flere andre historiske fremstillinger af sig som en slags sidegevinst, f.eks. hans ***Tidsregning til Ungdommens Nytte*** fra **1773**.

Suhms danmarkshistorie indtager en markant plads i det, man kan kalde **danmarkshistoriernes danmarkshistorie**. Den rager langt fra op på siden af flere af de andre klassiske historiefremstillinger i skolens bibliotek m.h.t. originalitet og syntese. Men målt i henseende til den enorme læsning af kilder og anden litteratur, der gik forud, var værket uovertruffet.

Forfatteren

Det hedder sig, at intelligente mennesker aldrig keder sig. Det gjaldt i den grad for **Peter Frederik Suhm (1728-1798)**. Han havde det bedst med sine kære bøger, og sådan havde han haft allerede fra barnsben. Da han havde adelige aner og desuden var gift ind i en velstående familie fra Trondheim i Norge, havde han livet igennem råd til at opbygge en bogsamling, der siges at være nået op på svimlende 100.000 bind, da han døde. Og at han læste en god del af dem, bevidnes ikke bare af dem, der kendte ham, men også af de bøger, han selv forfattede, og som byggede på et enormt kildemateriale.

I den tid, han levede – **reformernes og oplysningens tidsalder** i anden halvdel af **1700-tallet**, hvor samfundet lukkede mere og mere op for trykke- og ytringsfrihed – var der nok at tage fat på for en mand af **Suhms** kaliber. Han havde helt klare ideer om samfundets indretning. Som ung drømte han desuden om at blive skuespilforfatter i stil med **Ludvig Holberg**, hans store forbillede. Adskillige oversættelsesarbejder af klassiske værker kastede han sig over, af hvilke en del også befinder sig på skolens bibliotek.

Som det måske ses af billedet ved siden af – et maleri af **Jens Juel** – var **Suhm** en venlig mand, altid i godt humør og nem at omgås. Alle var velkomne til at botanisere i hans private bibliotek, som han ligefrem åbnede for offentligheden. To år før sin død bestemte han, at hele samlingen skulle overdrages til **Det kongelige Bibliotek** til gengæld for at staten ydede hans hustru en årlig pension, så længe hun levede.

Baggrunden

Historie er et stort fag, navnlig hvis man har den ambition at **få det hele med**. Og det havde **P. F. Suhm**. Alt, hvad der bare tilnærmelsesvist havde med Danmarks historie at gøre, kom med i hans ***Historie af Danmark***. Det betød mindre, om der kom en masse andet med, som vi i dag ikke direkte kobler til landets historie. Det skyldtes alt sammen **Suhms** princip om, at hans danmarkshistorie skulle være autentisk og udtømmende. Det betød at kilderne kom til at fylde uforholdsmæssigt meget. Alt skulle med! Fra start til slut! Kritikerne klagede bagfter og ikke uden grund over, at det til tider kunne være en smule besværligt at finde rundt i de mange bind.

Men det var på den anden side også værkets uomtvistelige styrke, i hvert fald de første mange år: Det udgjorde et udtømmeligt reservoir af viden for hver den, der ville gå i dybden med **Danmarks historie i oldtid og middelalder**. Det ville f.eks. folk som **Oehlenschläger** og **Grundtvig**, når de digtede/berettede om Danmarks sagnfortid. F.eks. var guden **Odin** en af **Suhms** store helte. Det var han, fordi **Suhm** accepterede gamle sagn og sagaer som historisk kildemateriale på linje med breve, traktater o.l. Den slags var lige noget, man kunne bruge i romantikkens og guldalderens tidsalder.

Men for **Suhm** og hans samtidige intellektuelle betød det mest, at **historie var nyttigt**, ja, faktisk det vigtigste fag næst efter teologi. Hvorfor? Hvad kunne man bruge det til? Først og fremmest til at vise, at de bedste samfund og de klogeste mennesker ikke lå tilbage i tiden, som man hidtil havde troet, men eksisterede lige her og nu. Og gennem stadig større indsamling af viden skabte man fundamentet for et endnu bedre samfund i fremtiden.